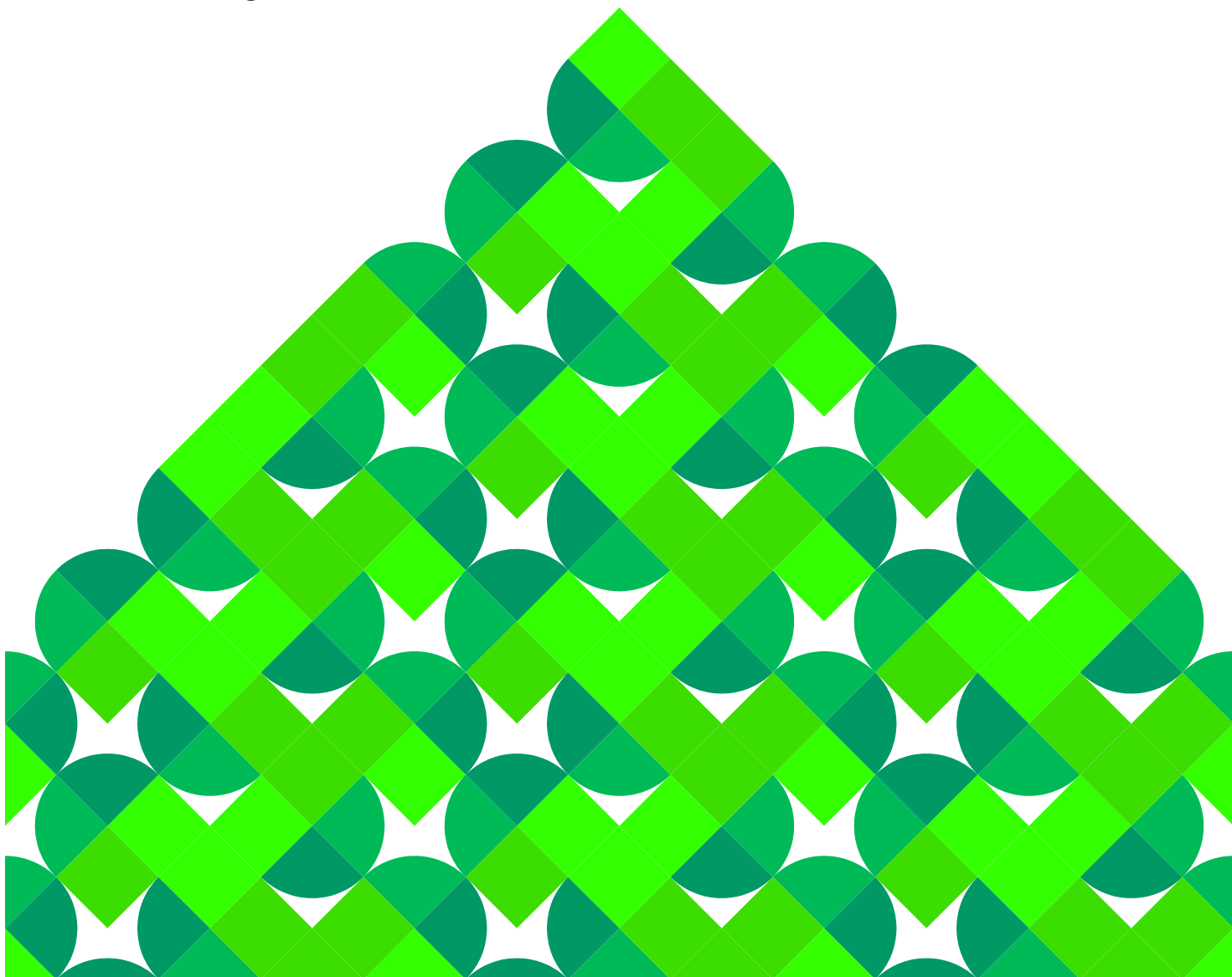

Statistik om förekomst av våld mot personer med funktionsnedsättning

Bilaga 2

Myndigheten för delaktighet är en kunskapsmyndighet som arbetar inom funktionshindersområdet. Vi arbetar för att alla, oavsett funktionsförmåga, ska kunna vara fullt delaktiga i samhället.

Myndigheten för delaktighet, 2023
Statistik om förekomst av våld mot personer med funktionsnedsättning

Nummer 2023:15
ISBN: 978-91-987836-2-9 (pdf).

Publikationen finns att ladda ner från myndighetens webbplats www.mfd.se.
Alternativa format kan beställas från Myndigheten för delaktighet.

Postadress: Myndigheten för delaktighet, Box 1210, 172 24 Sundbyberg
E-post: info@mfd.se
Telefon: 08-600 84 00

Innehåll

Inledning	4
Om rapportens texter och diagram	5
Hur ser utsattheten för våld ut?	6
Utsatthet för våld, förekomst och typ av våld	6
Utsatthet för våld, förekomst på olika arenor	18
Angränsande områden	36
Statistikkällor	44

Inledning

Denna rapport är den tredje delen av Myndigheten för delaktighets, MFD:s, redovisning av regeringsuppdrag om att inventera relevanta aktörers kunskap om våldsutsatthet bland personer med funktionsnedsättning. Del ett, Att förebygga och bekämpa våld mot personer med funktionsnedsättning – Samhällets kunskap, åtgärder och insatser, beskriver forskning och annan kunskap om hur våldsutsattheten ser ut bland personer med funktionsnedsättning. Del två, Våld mot personer med funktionsnedsättning – Om utsatthet och förekomst av våld, bygger på en kartläggning av samhällsaktörer och som visar vilken kunskap samt vilka kunskapsstöd, åtgärder och insatser som statliga myndigheter, regioner och kommuner använder för att förebygga, upptäcka och hantera våldsutsatthet bland personer med funktionsnedsättning. Denna del är en bilaga med ytterligare statistik och kunskap om våld mot personer med funktionsnedsättning.

I nuläget finns inte funktionsnedsättning som bakgrundsvariabel i alla de undersökningar som genomförs eller beställs av statliga myndigheter inom området utsatthet för våld och angränsade områden. Kommande undersökningar inom samhällsområdet behöver därför i högre utsträckning innehålla frågor som gör det möjligt att även följa utvecklingen för personer med funktionsnedsättning. Det är en grundförutsättning för uppföljning inom områden såsom våld, brott och trygghet att undersökningarna kan synliggöra vilka målgrupper i samhället som är särskilt sårbara. Detta behövs för att utvecklingen ska kunna följas och resultaten utgöra underlag för överväganden och beslut. När funktionsnedsättning adderas som en variabel i undersökningar eller om urvalet i en undersökning breddas bidrar det också till ny och ibland annan kunskap.

Uppgifterna som presenteras i den här bilagan berör personer med funktionsnedsättning av olika kön och i olika åldrar. Uppgifterna bidrar med kunskap om våld, sexuell hälsa, upplevelser av trygghet med mer för personer med funktionsnedsättning inom olika områden och sammanhang.

Om rapportens texter och diagram

Uppgifterna i denna rapport är hämtade både från urvalsundersökningar och mindre studier. De resultat från urvalsundersökningar som redovisas i text, tabeller och diagram är i dessa fall skattningar av populationen. Ibland är dataunderlaget litet och statistiken behäftas med viss osäkerhet, vilket medför att uppgifterna bör användas med viss försiktighet. Alla skillnader som uppges i löptext är statistiskt signifikanta på 95 procents konfidensnivå. I diagram redovisas resultat även om de inte är statistiskt signifikanta. När ett diagram innehåller både säkerställda och icke-säkerställda skillnader kommenteras detta i löptexten.

Rapporten beskriver så långt möjligt situationen för kvinnor och män samt flickor och pojkar. Ibland är dock det statistiska underlaget för litet för att kunna göra en uppdelning i såväl funktionsnedsättning som kön. Rapporten innehåller statistikuppgifter från myndigheters och organisationers undersökningar och studier. Uppgifterna som presenteras i rapporten och bilagan är publicerade under olika år och de är i liten utsträckning möjliga att följa över tid. De begrepp och definitioner som förekommer i rapporten är formulerade på samma sätt som de är i de undersökningar som de är hämtade ifrån. Läs mer om de undersökningar och studier som har använts, i avsnittet Statistikkällor som ligger sist i denna rapport.

Hur ser utsattheten för våld ut?

Utsatthet för våld, förekomst och typ av våld

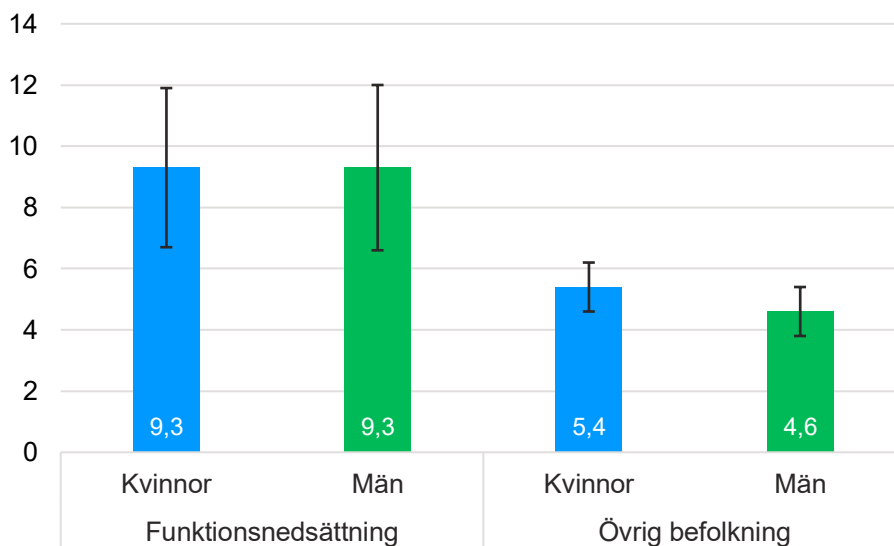
I detta avsnitt presenterar MFD ett urval av uppgifter som visar på olika typer av våldsutsatthet, fysiskt, psykiskt och sexuellt våld. Uppgifterna kommer ur SCB (2021) Undersökningarna av levnadsförhållanden, ULF, Nationellt centrum för kvinnofrid (2014) befolkningsundersökning Våld och Hälsa samt Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2021), Ungdomsenkäten LUPP.

Sammanfattningsvis visar statistiken i denna del att det finns en tydlig koppling mellan funktionsnedsättning och utsatthet för fysiskt, psykiskt och sexuellt våld både i barndomen och i vuxen ålder. Överlag är riskökningen mer markant för kvinnor med funktionsnedsättning jämfört med män med funktionsnedsättning.

Hot och våld de senaste 12 månaderna

Personer med funktionsnedsättning i åldern 16 år och äldre uppger i högre utsträckning än övrig befolkning i samma ålderskategori att de har blivit utsatta för hot eller våld under de senaste 12 månaderna. Kvinnor och män med funktionsnedsättning uppger i lika hög utsträckning (9,3 procent) att de blivit utsatta för våld eller hot under tidsperioden, se diagram 1.

Diagram 1. Andel (procent) 16+ år utsatta för hot eller våld de senaste 12 månaderna bland personer med funktionsnedsättning och övrig befolkning, 95-procentigt konfidensintervall.

Källa: SCB (2021), Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF).

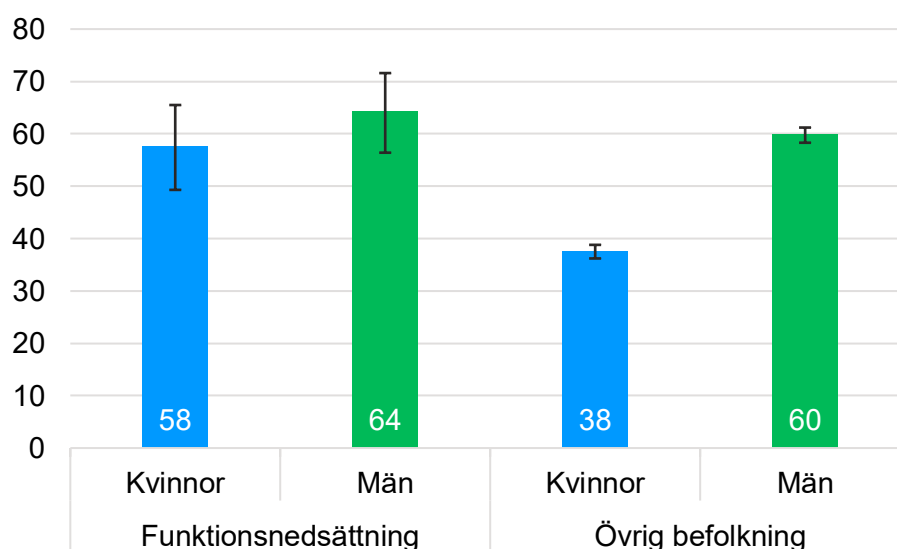
Utsatthet för fysiskt våld

Att bli utsatt för fysiskt våld kan exempelvis innebära att man har blivit dragen i håret eller knuffad så att det gjorde ont, blivit slagen, sparkad, skadad med kniv eller utsatt för någon annan typ av fysiskt våld.

Fysiskt våld i barndomen

Kvinnor med funktionsnedsättning uppger i högre utsträckning än kvinnor utan funktionsnedsättning att de varit utsatta för fysiskt våld i barndomen. 58 procent av kvinnor med funktionsnedsättning uppger att de varit utsatta för fysiskt våld, att jämföra med 38 procent för kvinnor utan funktionsnedsättning. Skillnaden mellan män med och utan funktionsnedsättning är inte statistiskt säkerställd, se diagram 2.

Diagram 2. Andel (procent) som uppgav utsatthet för fysiskt våld i barndomen, 95-procentigt konfidensintervall.

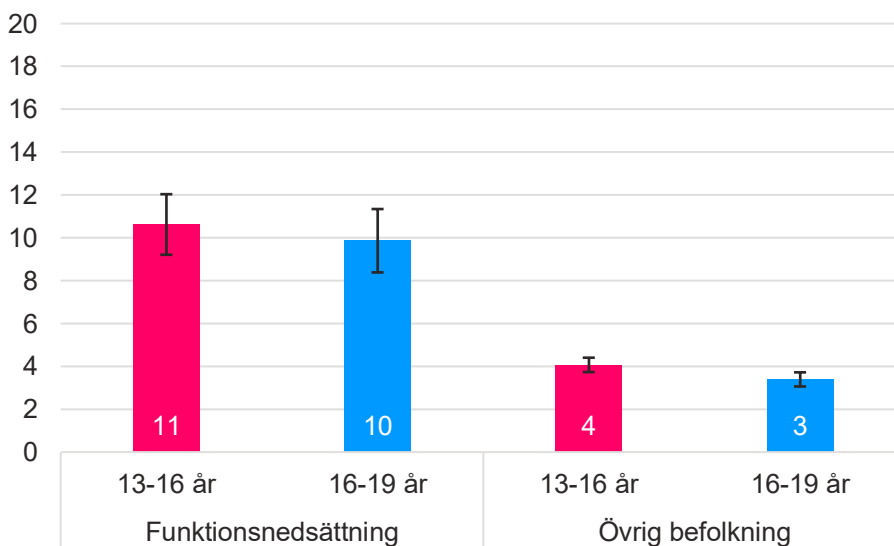

Källa: Nationellt centrum för kvinnofrid (2014), Befolkningsundersökningen Våld och Hälsa.

Utsatthet för misshandel

Resultat från ungdomsenkäten LUPP 2021 (MUCF) visar att det är mer än dubbelt så många personer med funktionsnedsättning i åldrarna 13–19 år som uppger att de blivit utsatta för misshandel jämfört med andelen personer i samma ålder i övrig befolkning, se diagram 3.

Diagram 3. Andel (procent) som blivit utsatta för misshandel bland personer med funktionsnedsättning och övrig befolkning, efter åldrarna 13–16 år respektive 16–19 år, 95-procentigt konfidensintervall.

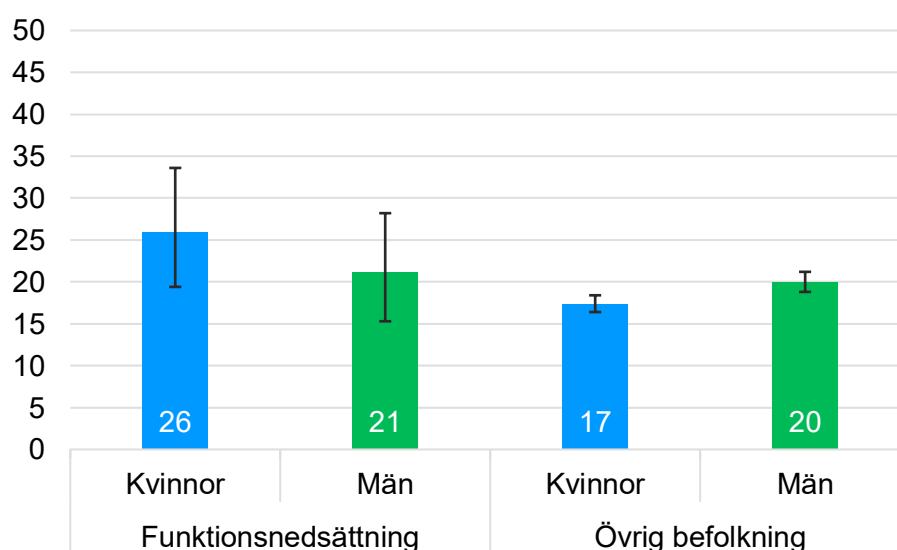

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2021), Ungdomsenkäten LUPP.

Fysiskt våld i vuxen ålder

Det är fler kvinnor med funktionsnedsättning (26 procent) som uppger att de blivit utsatta för fysiskt våld någon gång i vuxen ålder jämfört med kvinnor i övrig befolkning (17 procent). Skillnaden mellan män med och utan funktionsnedsättning är inte statistiskt säkerställd, se diagram 4.

Diagram 4. Andel (procent) som uppger utsatthet för fysiskt våld i vuxen ålder, 95-procentigt konfidensintervall.

Källa: Nationellt centrum för kvinnofrid (2014), Befolkningsundersökningen Våld och Hälsa.

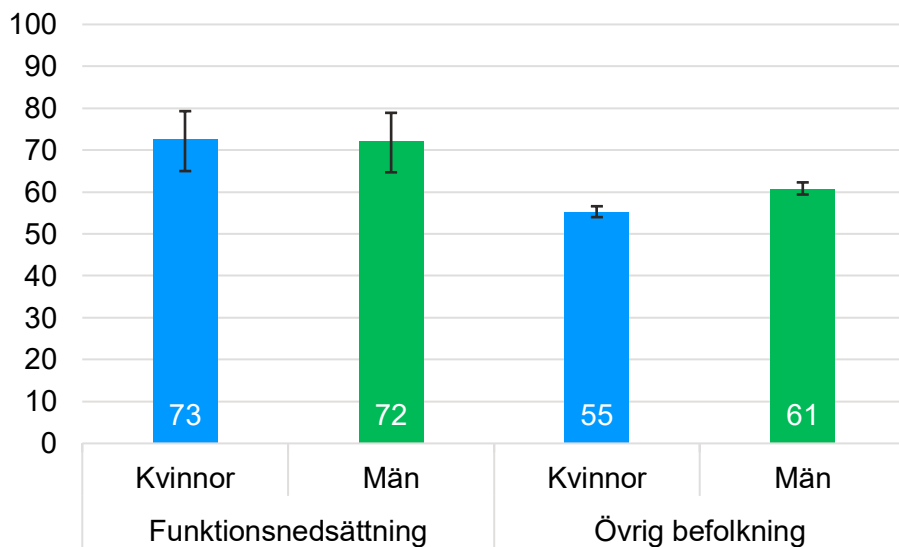
Utsatthet för psykiskt våld

Med psykiskt våld menas bland annat att man har blivit utsatt för behandling som man upplevt som kränkning, förtryck, nedvärdering, förnedring eller mobbning. Det kan också handla om sådana ageranden som upplevts dominerande, att partnern hotat med att skada sig själv eller barnen, flytta/ta med sig barnen och liknande.

Psykiskt våld i barndomen

Det är fler kvinnor och män med funktionsnedsättning som uppger att de har blivit utsatta för psykiskt våld i barndomen än kvinnor och män utan funktionsnedsättning, se diagram 5.

Diagram 5. Andel (procent) som uppgav utsatthet för psykiskt våld i barndomen, 95-procentigt konfidensintervall.

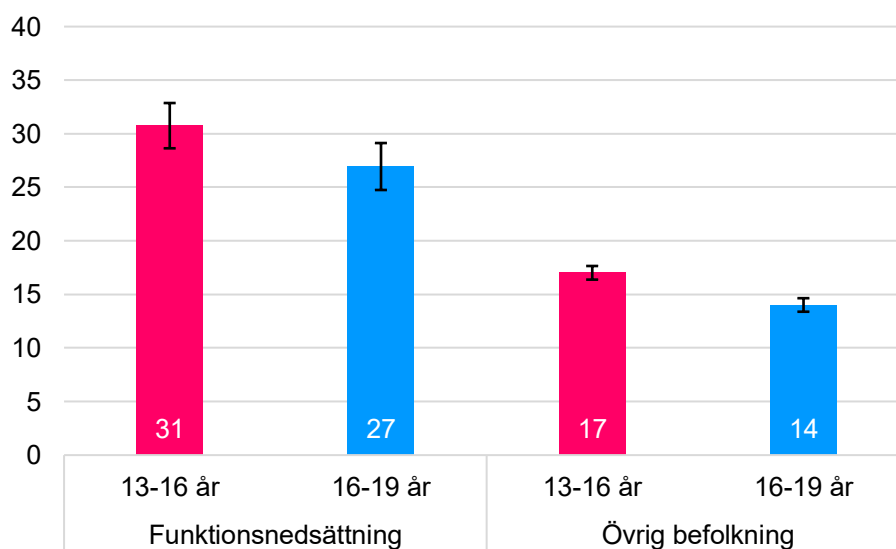

Källa: Nationellt centrum för kvinnofrid (2014), Befolkningsundersökningen Våld och Hälsa.

Utsatthet för hot

Resultat från ungdomsenkäten LUPP 2021 (MUCF) visar att andelen personer med funktionsnedsättning i åldrarna 13–19 år i högre utsträckning uppger att de blivit utsatta för hot jämfört med andelen personer i samma ålder i övrig befolkning, se diagram 6.

Diagram 6. Andel (procent) som blivit utsatta för hot bland personer med funktionsnedsättning och övrig befolkning, efter åldrarna 13–16 år respektive 16–19 år, 95-procentigt konfidensintervall.

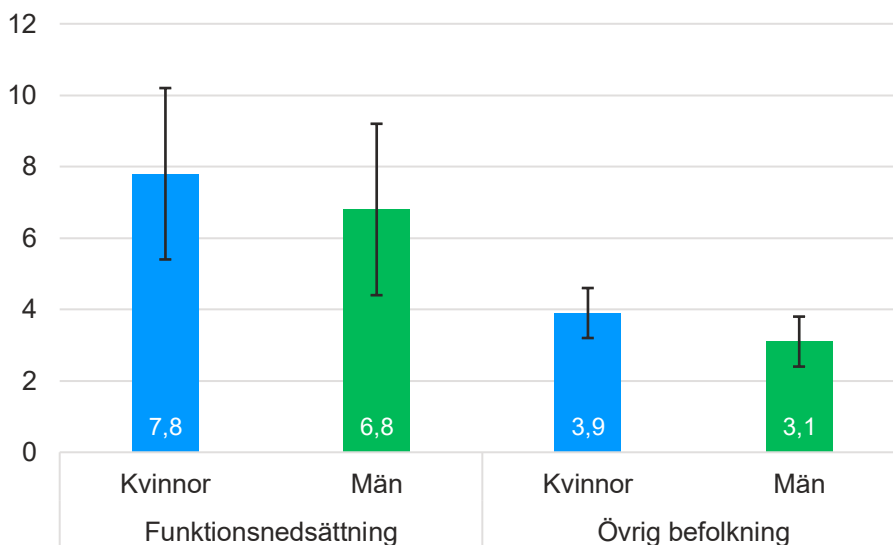

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2021), Ungdomsenkäten LUPP.

Utsatthet i vuxen ålder

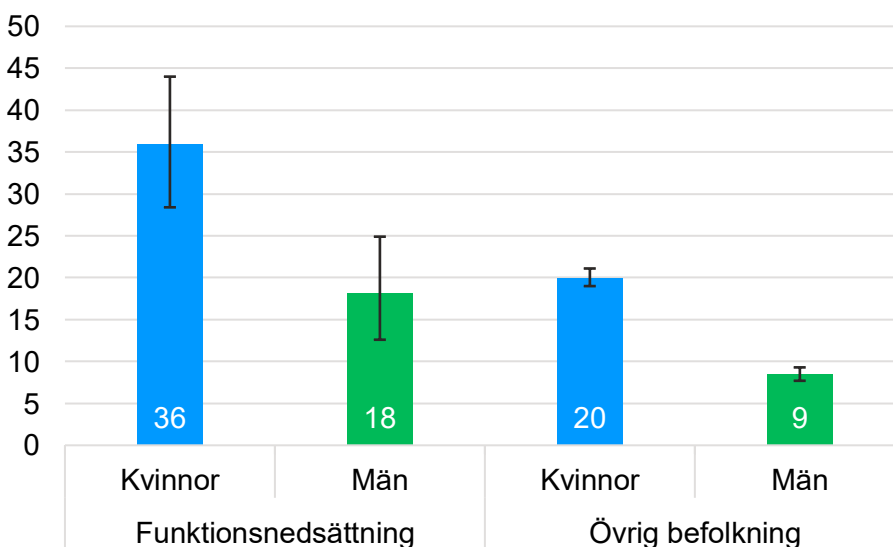
Det är fler kvinnor och män med funktionsnedsättning än kvinnor och män utan funktionsnedsättning som uppger att de blivit utsatta för hot de senaste 12 månaderna, se diagram 7. Det är också fler kvinnor än män, oavsett funktionsförmåga, som uppger att de blivit utsatta för psykiskt våld någon gång i vuxen ålder. Män med funktionsnedsättning uppger också i högre utsträckning än män utan funktionsnedsättning att de blivit utsatta för sådant våld. Kvinnor med funktionsnedsättning uppger i högst utsträckning att de blivit utsatta för sådant våld, se diagram 8.

Diagram 7. Andel (procent) 16+ år utsatta för hot de senaste 12 månaderna bland personer med funktionsnedsättning och övrig befolkning, 95-procentigt konfidensintervall.

Källa: SCB (2021), Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF).

Diagram 8. Andel (procent) som uppgav utsatthet för psykiskt våld i vuxen ålder, 95-procentigt konfidensintervall.

Källa: Nationellt centrum för kvinnofrid (2014), Befolkningsundersökningen Våld och Hälsa.

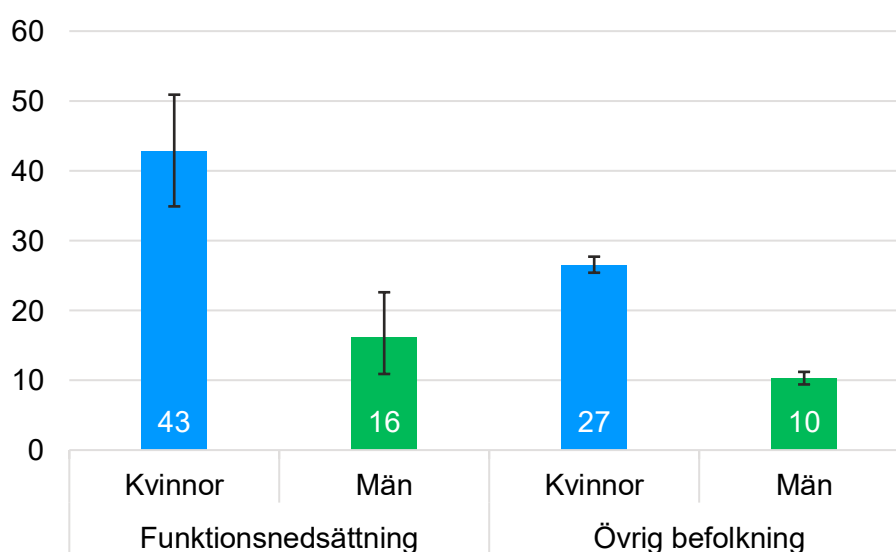
Utsatthet för sexuellt våld

Begreppet sexuellt våld omfattar många olika handlingar och övergrepp. Generellt ingår att i sexuell mening och mot den drabbades vilja hållit fast, kysst, smekt, kramat eller kladdat på henne/honom, oralt, vaginalt eller analt samlag eller liknande sexuell handling, inklusive försök och inklusive då en förövare för sexuellt syfte utnyttjat ett offer som befunnit sig i ett tillstånd utan möjlighet att försvara sig. Ofta ingår även sexuell förnedring och sexuella trakasserier och för barn och unga ingår även tvång för att få barnet att posera naken.

Sexuellt våld i barndomen

Kvinnor med och utan funktionsnedsättning uppger i högre utsträckning att de varit utsatta för sexuella övergrepp i barndomen än män med och utan funktionsnedsättning. Fler kvinnor med funktionsnedsättning (43 procent) än kvinnor utan funktionsnedsättning (27 procent) uppger att de har blivit utsatta för sådant våld. Skillnaden mellan män med funktionsnedsättning och utan funktionsnedsättning är inte statistiskt säkerställd, se diagram 9.

Diagram 9. Andel (procent) som uppgav utsatthet för sexuellt våld i barndomen, 95-procentigt konfidensintervall.

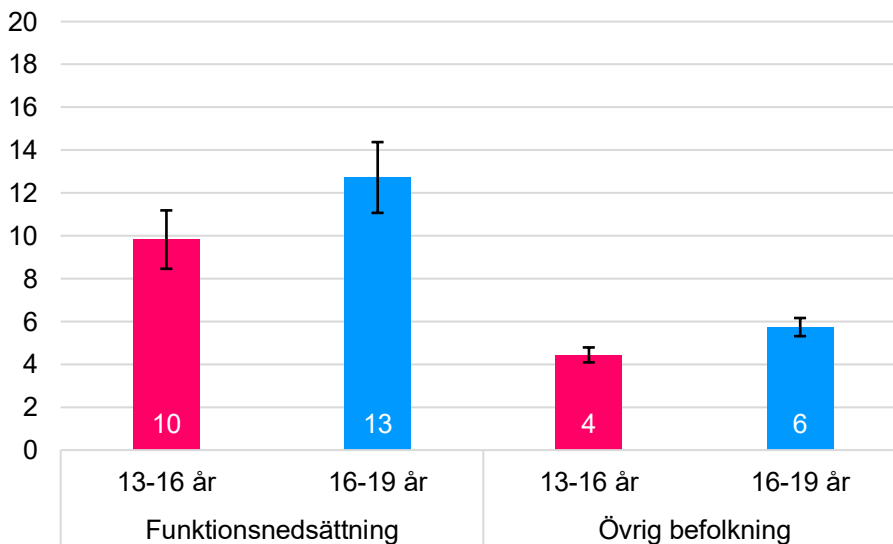

Källa: Nationellt centrum för kvinnofrid (2014), Befolkningsundersökningen Våld och Hälsa.

Utsatthet för sexuellt våld eller utnyttjande

Resultat från ungdomsenkäten LUPP 2021 (MUCF) visar att det är dubbelt så många personer med funktionsnedsättning i åldrarna 13–19 år som uppger att de blivit utsatta för sexuellt våld eller utnyttjande jämfört med andelen personer i samma åldrar i övrig befolkning, se diagram 10.

Diagram 10. Andel (procent) som blivit utsatta för sexuellt våld eller utnyttjande bland personer med funktionsnedsättning och övrig befolkning, efter åldrarna 13–16 år respektive 16–19 år, 95-procentigt konfidensintervall.

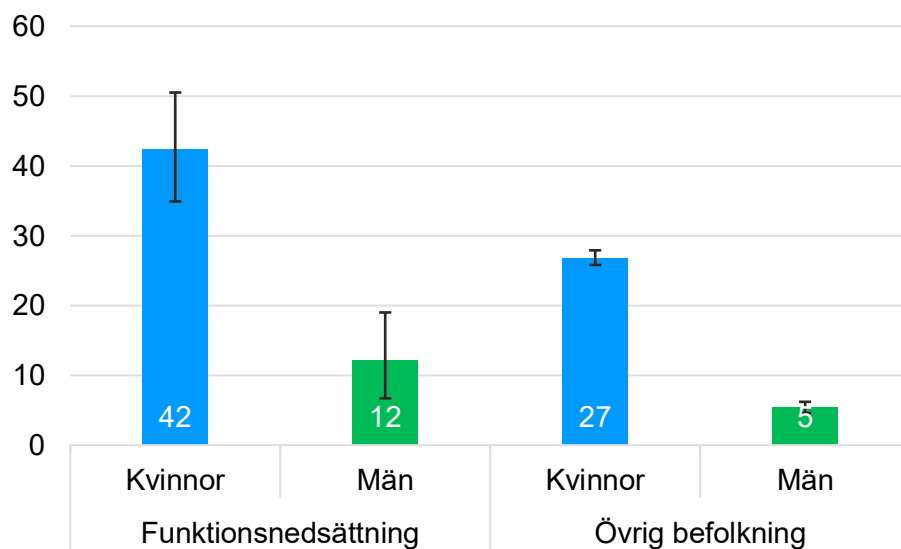

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2021), Ungdomsenkäten LUPP.

Utsatthet vuxen

Kvinnor uppger att de varit utsatta för sexuellt våld någon gång i vuxen ålder i väsentligt högre utsträckning än män, oavsett funktionsförmåga. Både kvinnor och män med funktionsnedsättning uppger i högre utsträckning än kvinnor och män utan funktionsnedsättning att de varit utsatta för sådant våld, se diagram 11.

Diagram 11. Andel (procent) som uppgav utsatthet för sexuellt våld i vuxen ålder, 95-procentigt konfidensintervall, 95-procentigt konfidensintervall.

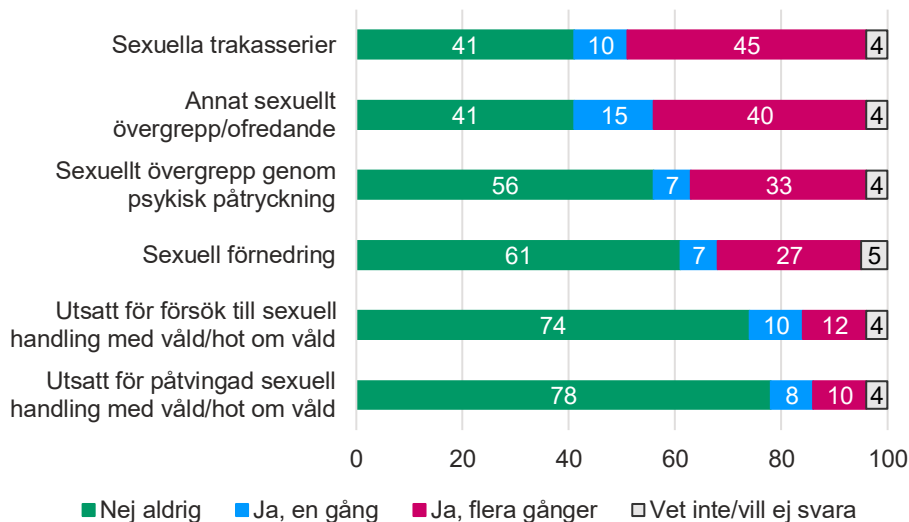

Källa: Nationellt centrum för kvinnofrid (2014), Befolkningsundersökningen Våld och Hälsa.

Sexuella trakasserier

Resultat från enkätundersökningen Vill du ligga med mig då? (2021) RFSU och Funktionsrätt Sverige, som bara har besvarats av personer med funktionsnedsättning i åldern 16 år och uppåt, visar bland annat att 45 procent av respondenterna uppger att de har blivit utsatta för sexuella trakasserier flera gånger. Det visar också att 33 procent av respondenterna uppger att de har blivit utsatt för sexuellt övergrepp genom psykiska påtryckningar flera gånger, se diagram 12.

Diagram 12. Andel (procent) respondenter med erfarenheter av hot och våld kopplat till sex efter typ av erfarenhet.

Källa: RFSU och Funktionsrätt Sverige (2021), Vill du ligga med mig då?

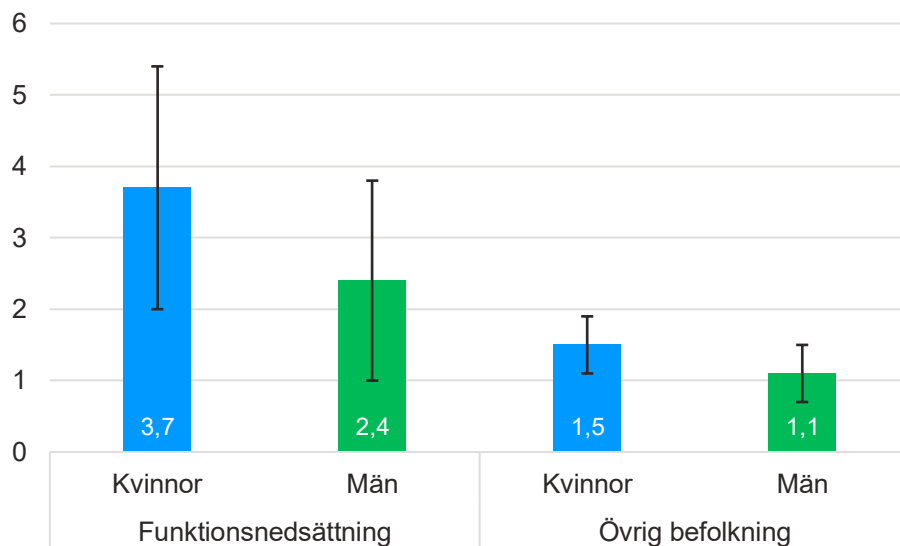
Utsatthet för våld, förekomst på olika arenor

Hot och våld i hemmet

Våld i nära relation förekommer ofta inomhus, i den som utsätts egen bostad. Det gör att våldet blir svårt att upptäcka. En del personer med funktionsnedsättning har olika former av stöd- service- eller hjälpinsatser i hemmet. Om behovet av stöd eller service är mer omfattande finns insatserna Boende med särskild service inom Socialtjänstlagen, SoL, och Bostad med särskild service för vuxna enligt Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS. I dagsläget saknas sätt systematiskt följa upp utsatthet för våld bland personer med dessa insatser. En indikation på utsatthet bland personer som har ett boende med särskilt service finns till exempel i anmälningar enligt lex Sarah, se vidare under avsnitt Insatser till personer med funktionsnedsättning.

Kvinnor med funktionsnedsättning (3,7 procent) uppger i högre utsträckning än kvinnor utan funktionsnedsättning (1,5 procent) att de har blivit utsatta för hot eller våld i sin bostad under de senaste 12 månaderna. Skillnaden mellan män med funktionsnedsättning och män utan funktionsnedsättning är inte statistiskt säkerställd, se diagram 13.

Diagram 13. Andel (procent) 16+ år som utsatts för hot eller våld i bostad de senaste 12 månaderna bland personer med funktionsnedsättning och övrig befolkning, 95-procentigt konfidensintervall.

Källa: SCB (2021), Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF).

Hedersrelaterat våld och förtryck

Hedersrelaterat våld och förtryck förekommer i syfte att skydda eller återupprätta en familjs eller en större släkts heder och sociala anseende. De utsattas familjemedlemmar eller närstående spelar i regel en avgörande roll. Sedan den 1 juni 2022 är hedersförtryck en brottsrubricering i brottsbalken som handlar om upprepade hedersrelaterade gärningar som riktar sig mot samma brottsoffer.¹ Socialstyrelsen har tidigare redovisat svårigheterna i att göra en nationell kartläggning av omfattningen av hedersrelaterat våld och förtryck i hela befolkningen.² Det finns därför begränsad information om omfattningen av hedersrelaterat våld och förtryck i befolkningen generellt. Det statistiska underlaget om personer med funktionsnedsättning som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck är i princip obefintligt. Detsamma gäller för könsstymning av flickor och kvinnor med funktionsnedsättning. Forskning visar dock att personer med bland annat intellektuell funktionsnedsättning är mer sårbara för hedersrelaterat våld och förtryck. Det gör att det är viktigt att trots svårigheter göra en uppskattning av omfattningen av denna våldstyp.

Indikation på förekomst av hedersrelaterat våld och förtryck bland personer med funktionsnedsättning

I en studie av Tjejers rätt i samhället, TRIS, uppger mer än en tredjedel av de tillfrågade LSS-handläggarna och personal från daglig verksamhet att de har haft kännedom om brukare som utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck. Något färre uppger att de har haft kännedom om hedersrelaterat våld och förtryck av en nära anhörig som även är brukarens personliga assistent eller gode man, se diagram 14 och 15.

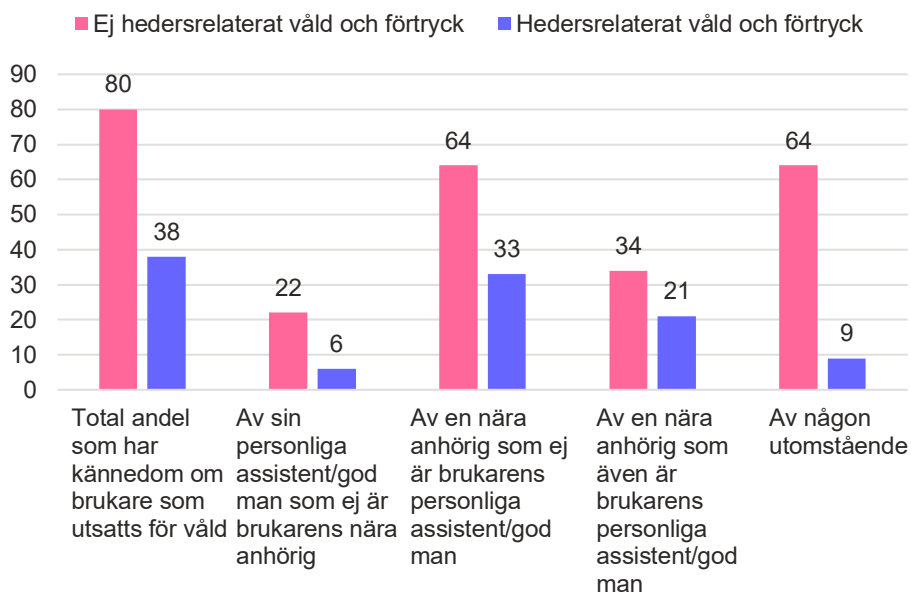
Det nästan en tredjedel av de totalt tillfrågade yrkesverksamma som uppger att de har misstanke om brukare som riskerar att bli förlovad eller

¹ 4 kap. 4 e § brottsbalken.

² Socialstyrelsen (2019) Ett liv utan våld och förtryck, Slutredovisning av uppdraget att genomföra en nationell kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck.

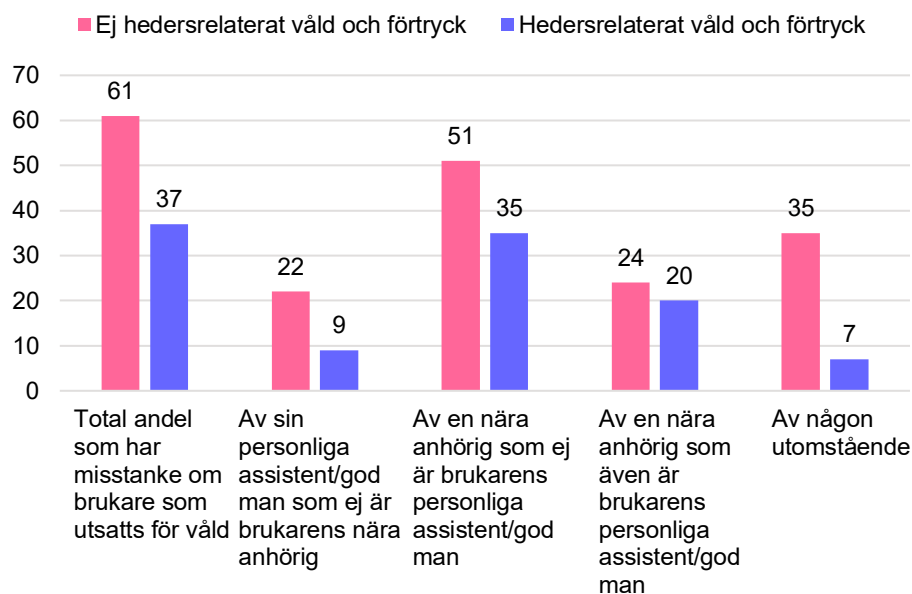
gift mot sin vilja. Det finns också yrkesverksamma som uppger att de har kännedom om brukare som blivit bortlovad eller bortgift, se diagram 16.

Diagram 14. Andel (procent) bland LSS-handläggare som har kännedom om brukare som har utsatts för våld (ej hedersrelaterat våld och förtryck) respektive hedersrelaterat våld och förtryck.

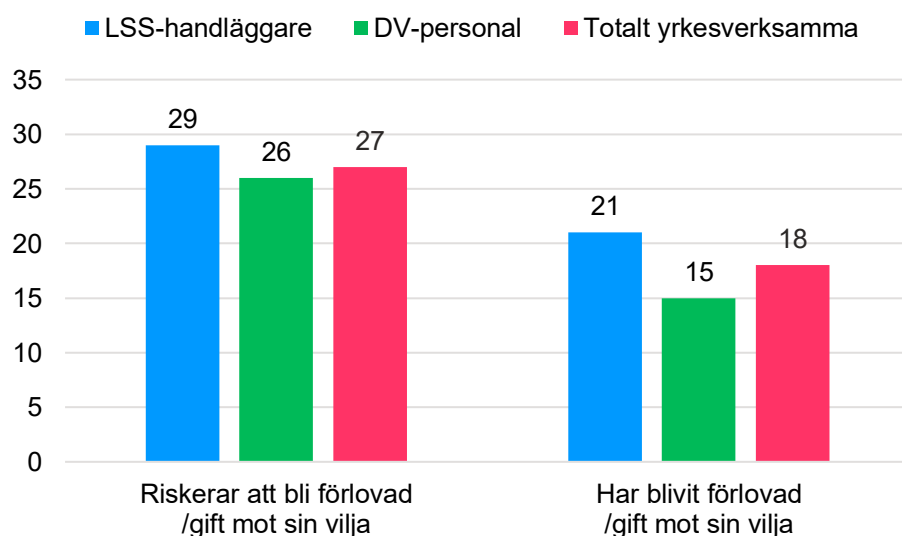
Källa: Tjevers rätt i samhället (2020), Gömd & Glömd: Hedersrelaterat våld och förtryck mot vuxna med intellektuell funktionsnedsättning.

Diagram 15. Andel (procent) bland personal i daglig verksamhet som misstänker att brukare har utsatts för våld (ej hedersrelaterat våld och förtryck) respektive hedersrelaterat våld och förtryck.

Källa: Tjejjers rätt i samhället (2020), Gömd & Glömd: Hedersrelaterat våld och förtryck mot vuxna med intellektuell funktionsnedsättning.

Diagram 16. Andel (procent) bland LSS-handläggare och personal inom daglig verksamhet (DV) som har kännedom/misstanke om brukare som riskerar att bli respektive kännedom om brukare som har blivit förlovad/gift mot sin vilja.

Källa: Tjejjers rätt i samhället (2020), Gömd & Glömd: Hedersrelaterat våld och förtryck mot vuxna med intellektuell funktionsnedsättning.

Arbetet

Hot och våld, eller risken för att bli utsatt för hot och våld på arbetsplatsen, kan förekomma inom de flesta branscher eller yrken och är ett allvarligt arbetsmiljöproblem.³ Våld och övergrepp kan också förekomma i alla typer av arbets-, anställnings- och sysselsättningsformer. Brå har tidigare sett att utsattheten för brott (hot, misshandel, rån, sexualbrott eller trakasserier) är större i kvinnodominerade yrken, såsom inom socialt arbete och hälso- och sjukvården. En sårbarhetsaspekt hos personer med funktionsnedsättning är en ofta sämre etablering/anknytning till arbetsmarknaden jämfört med befolkningen i övrigt.⁴ Personer med funktionsnedsättning har ofta olika typer av subventionerade tjänster på arbetsmarknaden.⁵

En person med rätt till insatser enligt LSS kan ha insatsen daglig verksamhet, som ska vara en meningsfull sysselsättning som anpassas utifrån personens individuella förutsättningar och behov. Upplevelser av trygghet i daglig verksamhet redovisas under avsnitt Trygghet i bostad.

Det finns uppgifter i SCB/ULF som indikerar att framför allt män med funktionsnedsättning är mer utsatta för våld och hot i arbetet de senaste 12 månaderna, men dessa skillnader är inte statistiskt säkerställda.

³ <https://www.av.se/halsa-och-sakerhet/psykisk-ohalsa-stress-hot-och-vald/hot-och-vald/>, hämtat 2023-01-10.

⁴ Se bland annat Myndigheten för delaktighet (2022) Uppföljning av funktionshinderspolitiken och Myndigheten för delaktighet (2021) Uppföljning av funktionshinderspolitiken.

⁵ Lönebidrag eller någon annan typ av anpassning eller stödinsats som en person kan ha i förhållande till sin arbetsförmåga.

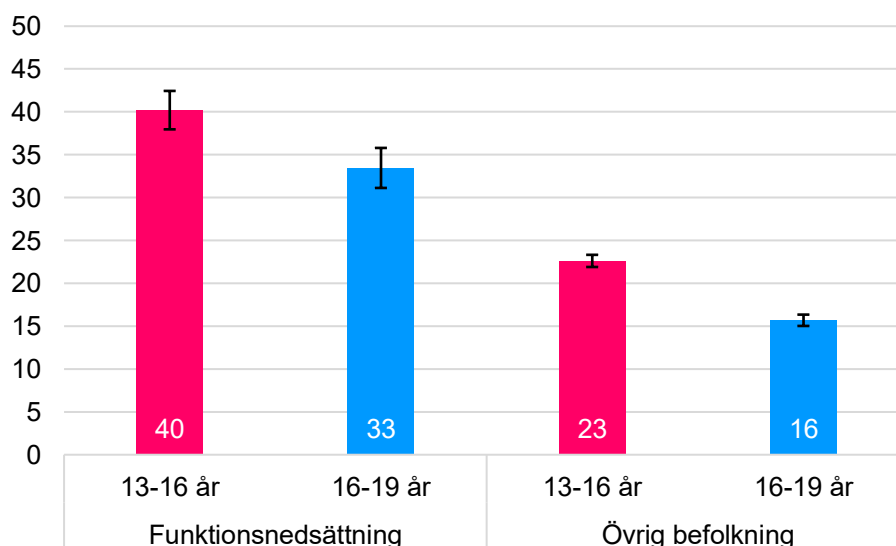
Skolan

Skolan är av olika anledningen en viktig plats för de allra flesta barn och unga där de också spenderar den största delen av sin vakna tid. Skolan eller skolgården är också de platser som flest tjejer och killar uppger som plats för olika typer av våld i Skolundersökningen om brott, SUB, från 2021. Uppgifter från SUB går dock inte att bryta ner på funktionsnedsättning för att göra jämförelser av plats för utsatthet för våld mot elever/barn och unga som inte har funktionsnedsättning.

Mobbning

I undersökningen LUPP (MUCF) från 2021 är det fler unga med funktionsnedsättning i åldrarna 13–19 som uppger att de blivit utsatta för mobbning jämfört med personer i samma åldrar i övrig befolkning. Skillnaden är störst i åldersspannet 16–19 år, se diagram 17.

Diagram 17. Andel (procent) som blivit utsatta för mobbning bland personer med funktionsnedsättning och övrig befolkning, efter åldrarna 13–16 år respektive 16–19 år, 95-procentigt konfidensintervall.

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2021), Ungdomsenkäten LUPP.

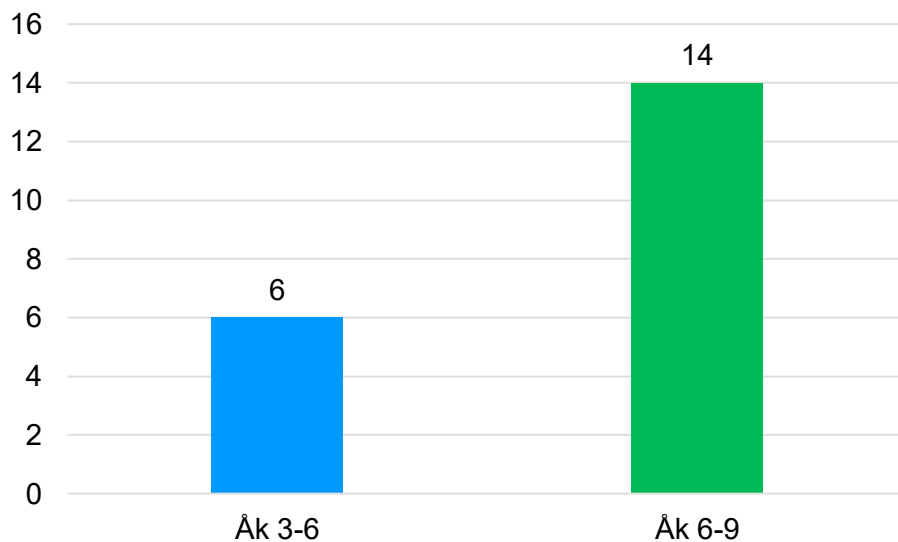
Trakasserier och jargong

Kränkande behandling är ett begrepp som används i den svenska skollagen och innebär ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, utan att ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen. Om kränkningar har en koppling till en eller flera av diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder, kallas de för trakasserier.

Organisationen Friends skriver i sin årsrapport (2022) att trakasserier i skolan ofta bygger ofta på att barn som avviker från rådande normer löper större risk att bli utsatta för mobbning. Det är 6 procent av eleverna i årskurs 3–6 och 14 procent av eleverna i årskurs 6–9 som blivit trakasserade för sin funktionsnedsättning det senaste året, se diagram 18.

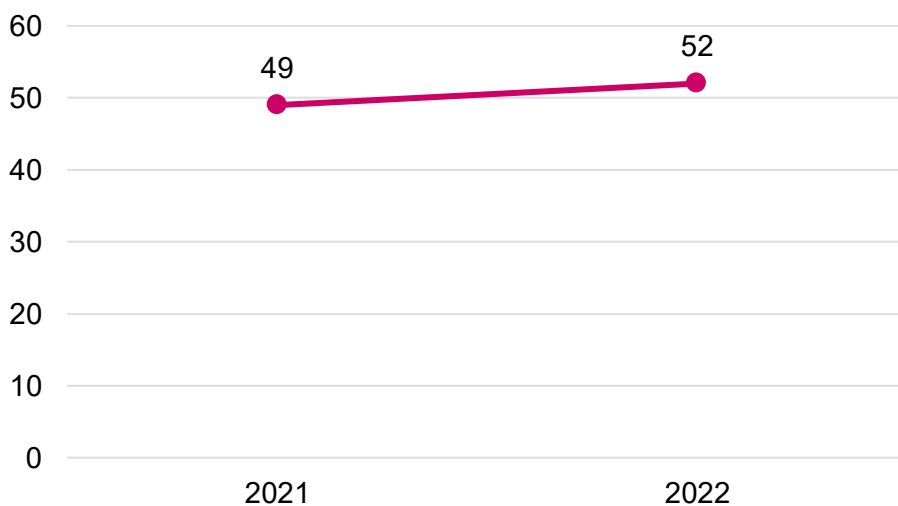
Friends skriver också att en väsentlig del av en skolas kultur skapas och bibehålls av elevernas, men även personalens, språkbruk. En jargong kan skapa gemenskap och vara inkluderande, men den kan också vara kränkande. Det är runt hälften av eleverna i årskurs 6–9 som upplever att det bland elever på skolan förekommer uttryck, kommentarer, jargonger eller rykten som har samband med funktionsnedsättning, se diagram 19. Det är också 14 procent av eleverna i samma årskurser som upplever att det bland personal på skolan förekommer uttryck, kommentarer, jargonger eller rykten som har samband med olika aspekter av funktionsnedsättning, diagram 20.

Diagram 18. Andel (procent) som blivit trakasserade för sin funktionsnedsättning det senaste året bland elever i åk 3–6 och åk 6–9.

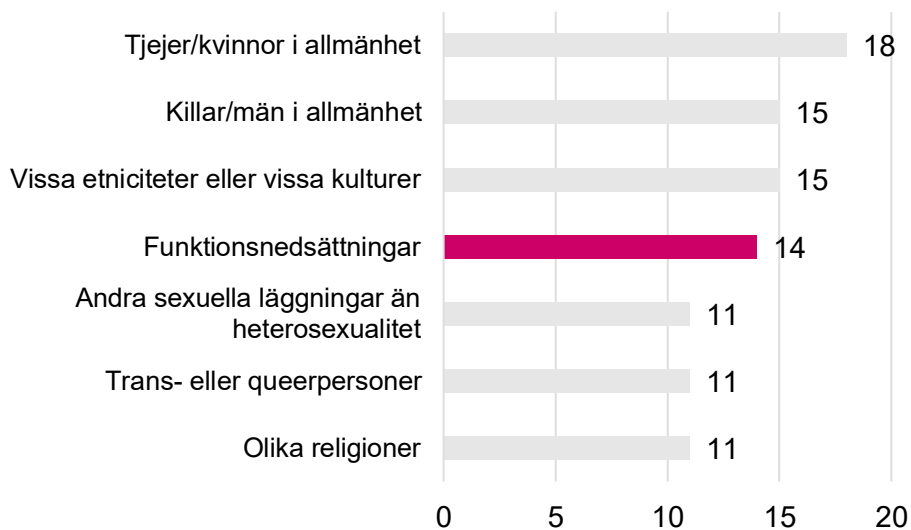
Källa: Stiftelsen Friends (2022), Friendsrapporten 2022.

Diagram 19. Andel (procent) som upplever att det bland elever på skolan förekommer uttryck, kommentarer, jargonger eller rykten som har samband med funktionsnedsättning bland elever i åk 6–9.

Källa: Stiftelsen Friends (2021; 2022), Friendsrapporten 2021 respektive 2022.

Diagram 20. Andel (procent) som upplever att det bland personal på skolan förekommer uttryck, kommentarer, jargonger eller rykten som har samband med... bland elever i åk 6-9.

Källa: Stiftelsen Friends (2022), Friendsrapporten 2022.

Utsatthet på nätet

Statens medieråd beskriver i en forskningsöversikt hur begreppet nätmobbning är en form av mobbning som sker med modern teknik som mobiltelefoner, datorer och surfplattor. Det kan till exempel handla om obehagliga eller kränkande meddelanden eller att obehagliga bilder, filmer eller texter läggs ut och sprids på internet. Även andra begrepp som relaterar till liknande handlingar förekommer ofta, såsom diskriminering, trakasserier, kränkande behandling och näthat.⁶

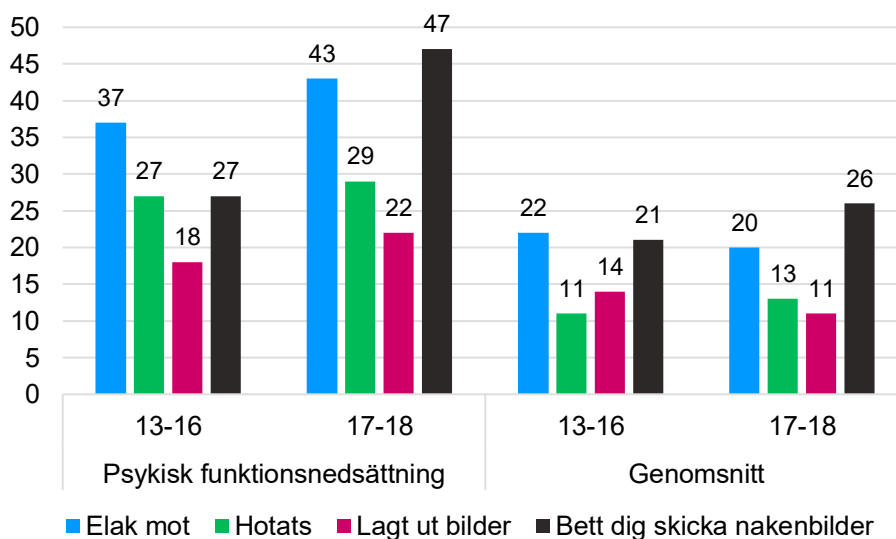
Statens medieråds återkommande undersökning Ungar och medier visar att barn och unga med psykisk funktionsnedsättning råkar illa ut på nätet i högre utsträckning än barn utan funktionsnedsättning. Barn och unga med psykisk funktionsnedsättning i åldern 13–18 år uppger i högre utsträckning att de blivit utsatta för att någon varit elak mot dem, hotat dem, lagt ut bilder på dem eller bett om lättklädd eller nakenbilder, jämfört med barn och unga utan funktionsnedsättning. Till exempel uppger 43 procent av de unga med funktionsnedsättning i åldern 17–18 år att någon varit elak mot dem på nätet i jämförelse med 20 procent av de unga i samma ålder utan funktionsnedsättning, se diagram 21.

Flickor i åldern 13–16 år uppger i högre utsträckning än pojkar att de har råkat illa ut på nätet, oavsett funktionsförmåga. Här omfattar att råka illa ut; elakheter eller mobbning, att bli ombedd att skicka lättklädda eller nakenbilder, att bli pressad att göra något sexuellt på nätet. Flickor med funktionsnedsättning uppger i högre grad än både flickor utan funktionsnedsättning och pojkar med funktionsnedsättning, att de råkat ut för alla tre händelserna. Till exempel uppger 45 procent av flickor med funktionsnedsättning att någon varit elak mot dem på nätet, i jämförelse med 27 procent för flickor utan funktionsnedsättning och 27 procent för pojkar med funktionsnedsättning. På samma sätt uppger 24 procent av flickor med funktionsnedsättning att någon försökt pressa dem till något sexuellt på nätet, i jämförelse med 14 procent för flickor utan

⁶ Statens medieråd (2020) Utsatt på internet – En internationell forskningsöversikt om nätmobbning bland barn och unga.

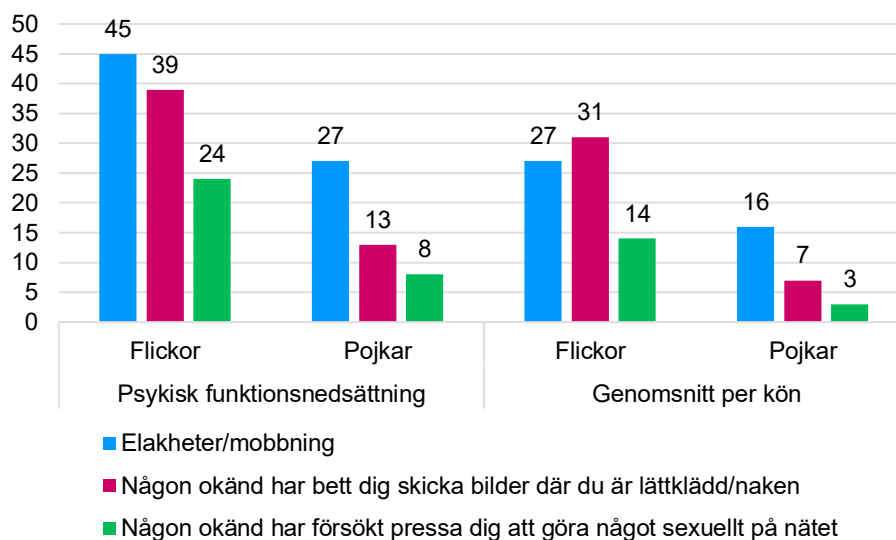
funktionsnedsättning och 8 procent för pojkar med funktionsnedsättning, se diagram 22.

Diagram 21. Under det senaste året, har du råkat ut för: att någon varit elak mot dig; hotat dig; lagt ut bilder på dig; bett dig om lättklätt eller nakenbilder: andel ja-svar, psykisk funktionsnedsättning och genomsnittet efter åldrarna 13–16 år respektive 17–18 år (procent).

Källa: Statens medieråd (2021), Ungar och medier 2021.

Diagram 22. Under det senaste året, har du råkat ut för: elakheter eller mobbning; att någon okänd bett dig skicka lättklädda eller nakenbilder; att någon okänd försökt pressa dig att göra något sexuellt på nätet: andel ja-svar i åldern 13–16 år, pojkar och flickor i genomsnitt respektive med psykiska funktionsnedsättningar (procent)*.

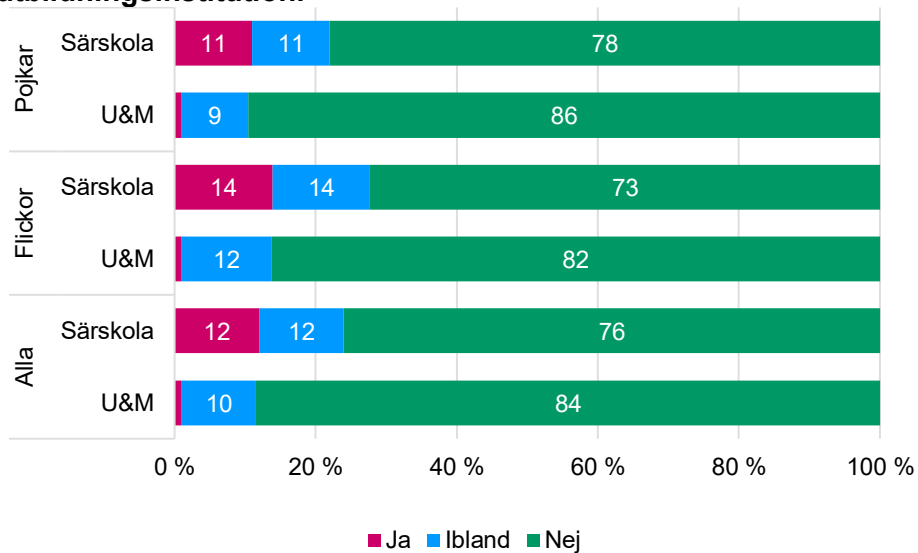

Källa: Statens medieråd (2021), Ungar och medier 2021.

Unga med intellektuell funktionsnedsättning

Statens medieråd har undersökt medieanvändningen bland unga med intellektuell funktionsnedsättning i särskolan. Rapporten konstaterar att det är många stora variationer vilket gör det svårt att lyfta fram generella slutsatser, men att ett resultat är att särskoleelevernas användning av interaktiva medier är lägre än riksgenomsnittet. Trots detta är de mer utsatta för mobbning och elakheter. Det är mer än dubbelt så vanligt att unga med intellektuell råkat ut för att någon varit dum mot dem på mobilen eller via nätet, jämfört med genomsnittet. I båda grupperna är detta vanligare bland flickor än bland pojkar, se diagram 23.

Diagram 23. Andel (procent) personer 13–16 år som uppgav att någon varit dum mot dem på mobilen eller via nätet efter kön och utbildningsinstitution.

Källa: Statens medieråd (2019), Medieanvändningen bland unga med intellektuell funktionsnedsättning.

Insatser till personer med funktionsnedsättning

Beroende på typ och omfattning av behov kan personer med funktionsnedsättning ha rätt till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS samt enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Sådana insatser ska vara grundad på respekt för den enskildes självbestämmanderätt och integritet och den enskilde ska i största möjliga utsträckning ges inflytande och medbestämmande över insatser som ges.⁷ Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkra, bland annat genom Inspektionen för vård och omsorgs tillsynsuppdrag.

Tvångs- och begränsningsåtgärder

Tvångs- och begränsningsåtgärder handlar om att vidta åtgärder mot en enskild persons vilja. Hälso-och sjukvård och insatser inom socialtjänsten bygger på den enskildes självbestämmande. Med undantag för nödsituationer får tvångs- och begränsningsåtgärder i regel inte ges utan samtycke. Tvångs- och begränsningsåtgärder upplevs ofta som kränkande och inverkar negativt på personens värdighet och självkänsla. Ändå förekommer dessa åtgärder inom vård- och omsorgen. Det kan både bero på obetänksamhet, kunskapsbrist eller om välvilja i situationer som personalen kan uppleva som svåra att förhålla sig till.⁸

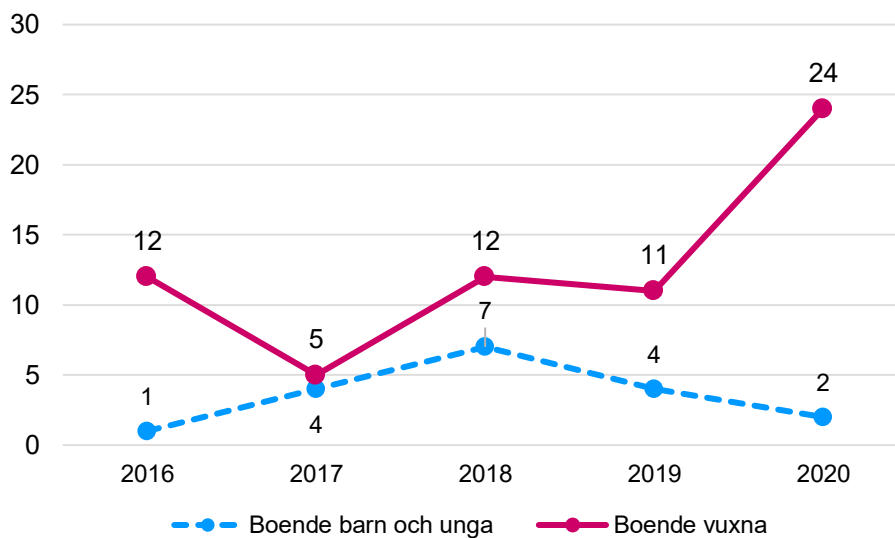
Under 2020 gjorde Inspektionen för vård och omsorg, IVO, en särskild granskning av de lex Sarah-anmälningar och anmälningsärenden som rör tvångs- och begränsningsåtgärder inom LSS som kommit in till myndigheten. Av IVO:s statistik framgår att såväl lex Sarah-ärenden som upplysningar och klagomål till IVO där tvångs- och begränsningsåtgärder förekommer har ökat sedan 2019. IVO:s analys kan inte svara på vad ökningen beror på.

⁷ 6 § Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

⁸ <https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/arbetsmetoder-och-perspektiv/tvang-och-begransningar/tvangs-och-begransningsatgarder/>, hämtat 2023-01-10.

Antalet lex Sarah-anmälningar⁹ om tvångs- och begränsningsåtgärder särskilda boenden enligt LSS för vuxna har ökat under tiden 2016–2020. För boenden för barn har antalet anmälningar varit relativt oförändrat, se diagram 24. Antal klagomål om tvångs- och begränsningsåtgärder ökade för boende både för barn och vuxna, se diagram 25.

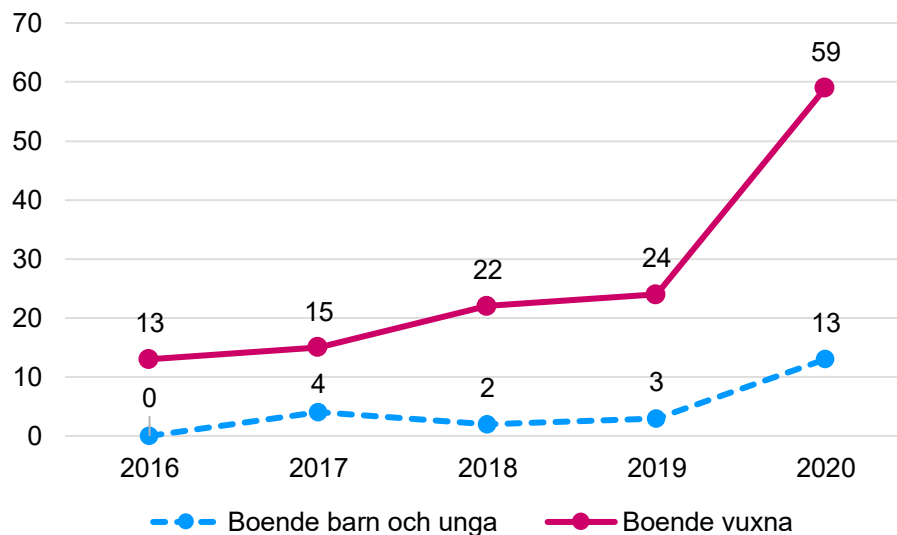
Diagram 24. Antal lex Sarah-anmälningar om tvångs- och begränsningsåtgärder som kommit in till IVO år 2016–2020.

Källa: Inspektionen för vård och omsorg (2021), Vad har IVO sett 2020?

⁹ <https://www.ivo.se/yrkesverksamma/anmal-brister-och-risker/anmalan-enligt-lex-sarah/>, hämtat 2023-01-10.

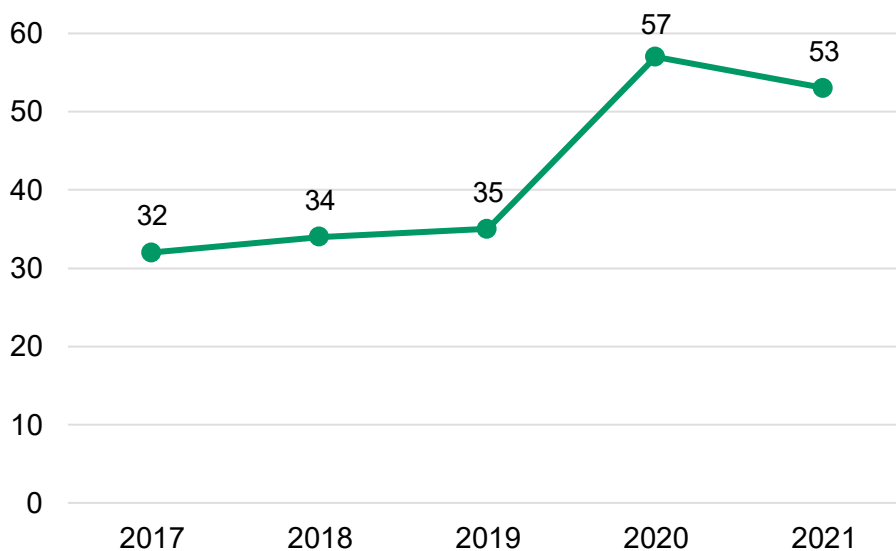
Diagram 25. Antal klagomål om tvångs- och begränsningsåtgärder som kommit in till IVO år 2016–2020.

Källa: Inspektionen för vård och omsorg (2021), Vad har IVO sett 2020?

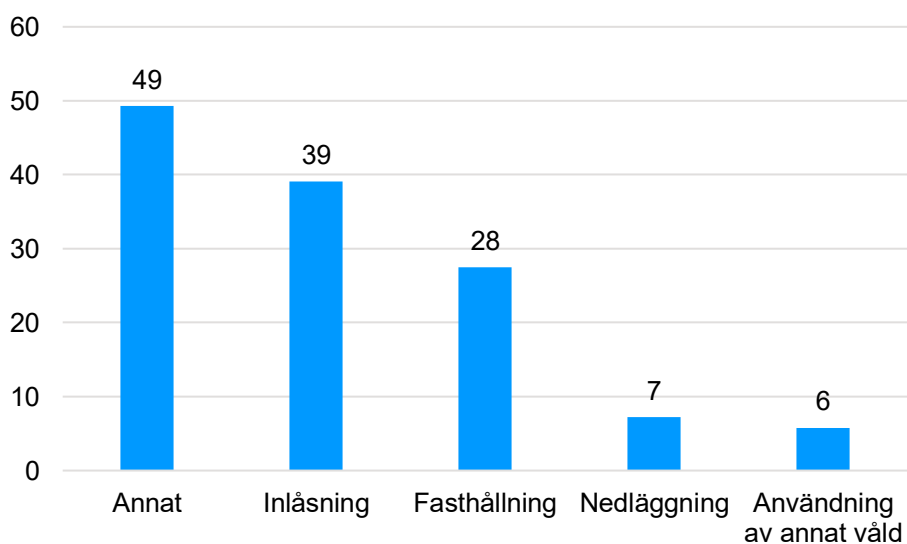
Sedan 2019 har också antalet tillsynsinsatser som IVO har genomfört angående tvångs- och begränsningsåtgärder inom LSS-boenden för vuxna ökat, se diagram 26. Under 2021 har IVO också uppmärksammat allvarliga brister som har rört tvångs- och begränsningsåtgärder där de enskilda utsatts för inlåsning eller olaga frihetsberövande, fasthållning, användning av handfängsel, bildövervakning och inlåsning av personliga tillhörigheter eller liknande, se diagram 27. I kategorin ”Annat” kategori förekommer till exempel fastspänning, fasttejpning, fastbindning, fysiskt tvång från personal, tvångsmedicinering och matbegränsningar.

Diagram 26. Antal initierade ärenden inom LSS som rör tvångs- och begränsningsåtgärder.

Källa: Inspektionen för vård och omsorg (2022), Vad har IVO sett 2021?

Diagram 27. Andel (procent) vanligaste allvarliga missförhållandena i lex Sarah-anmälningar om tvångs- och begränsningsåtgärder som kommit in till IVO år 2016–2020.

Källa: Inspektionen för vård och omsorg (2021), Vad har IVO sett 2020?

Angränsande områden

Upplevelse av trygghet

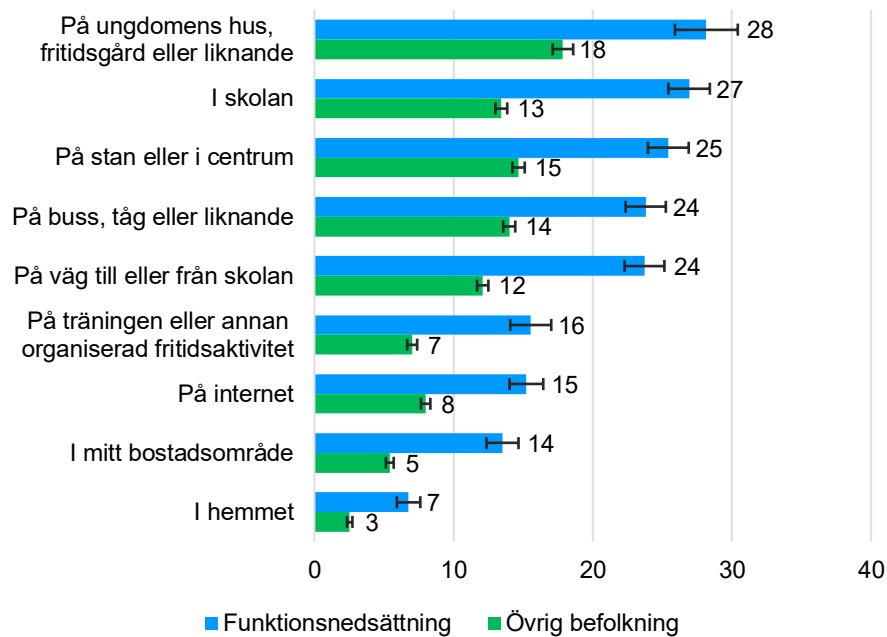
Brottsförebyggande rådet beskriver upplever av trygghet och otrygghet som komplexa och mångfacetterade fenomen. Att på olika sätt mäta och beskriva otrygghet bidrar med kunskap om var behovet av trygghetsskapande åtgärder kan sägas vara som störst. Nationella trygghetsundersökningen, NTU, bidra med ett antal centrala indikatorer på området. Uppgifter från NTU går dock inte att bryta ner på funktionsnedsättning för att göra jämförelser av upplevelse av otrygghet med befolkningen i övrigt.

I LUPP är det fler unga i åldrarna 13–19 år med funktionsnedsättning som uppger att de sällan eller aldrig känner sig trygga på ett antal olika platser jämfört med unga i samma ålder i övrig befolkning. Samtliga respondenter i respektive kategori känner sig minst trygga på ungdomens hus, fritidsgård och likande, liksom i skolan och på olika allmänna platser, se diagram 28.

I SCB/ULF är det också fler vuxna personer med funktionsnedsättning som avstått från att gå ut på kvällen de senaste 12 månaderna i jämförelse med befolkningen i övrigt. Det är väsentligt fler kvinnor än män, både med och utan funktionsnedsättning, som avstått från att gå ut de senaste 12 månaderna. Det är också en något större skillnad mellan kvinnor med funktionsnedsättning (35 procent) och män med funktionsnedsättning (14 procent) än mellan kvinnor (25 procent) och män (7 procent) utan funktionsnedsättning, där kvinnor med funktionsnedsättning i högst grad uppger att de avstått från att gå ut, se diagram 29.

Trygghet barn och unga

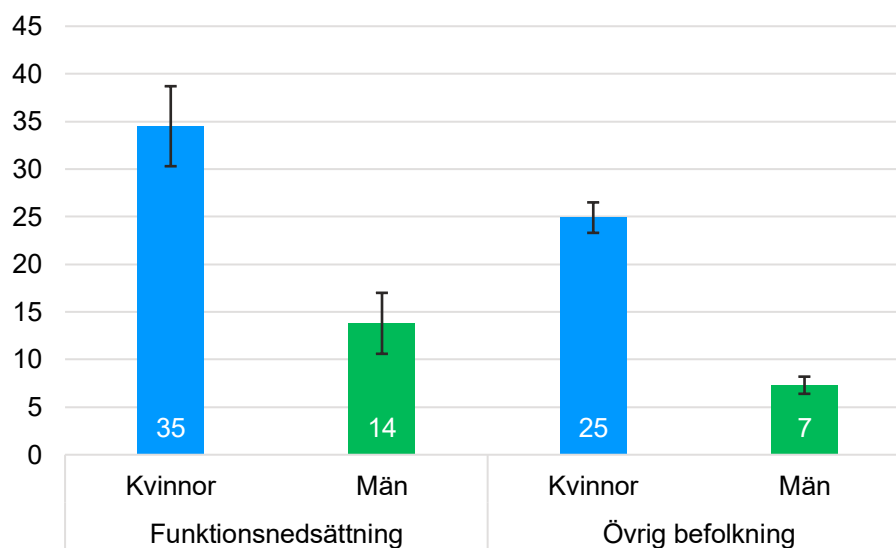
Diagram 28. Andel (procent) som sällan eller aldrig känner sig trygga på olika platser bland personer med funktionsnedsättning och övrig befolkning, 95-procentigt konfidensintervall.

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2021), Ungdomsenkäten LUPP.

Trygghet vuxna

Diagram 29. Andel (procent) 16+ år som avstått från att gå ut på kvällen de senaste 12 månaderna bland personer med funktionsnedsättning och övrig befolkning, 95-procentigt konfidensintervall.

Källa: SCB (2021), Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF).

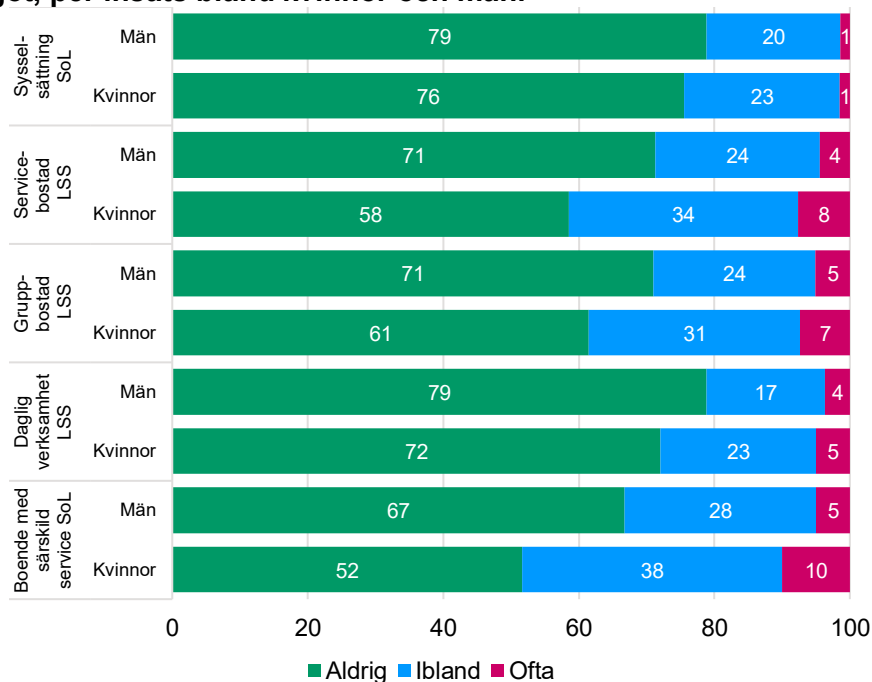
Trygghet i boende

Personer med funktionsnedsättning kan ha behov av stöd i sitt boende. Olika boendeformer passar för olika behov av stöd. En person kan få boendestöd i sin egen bostad, eller mer omfattande stöd i bostad med särskild service för vuxna, en så kallad gruppboende eller serviceboende. Sveriges regioner och kommuners brukarundersökning utförarverksamheter inom funktionshinderområdet riktar sig till vuxna personer med funktionsnedsättning inom boende, boendestöd och daglig verksamhet/sysselsättning enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL) samt personlig assistans. Bland de personer som besvarat undersökningen som har en boende-insats enligt SoL eller LSS uppger kvinnor med funktionsnedsättning i högre utsträckning än män med funktionsnedsättning att de ibland eller ofta känner sig rädda för något, se diagram 30.

Fler kvinnor med funktionsnedsättning uppger också att de inte känner sig trygga med all personal i boendet. Minst trygga känner sig kvinnor med funktionsnedsättning i boende med särskild service enligt SoL där 4 procent av kvinnorna med funktionsnedsättning och 3 procent av männen med funktionsnedsättning inte känner sig trygga med någon i personalen. 32 procent av kvinnorna med funktionsnedsättning känner sig trygga med några i personalen, i jämförelse med 23 procent av männen med funktionsnedsättning, se diagram 31.

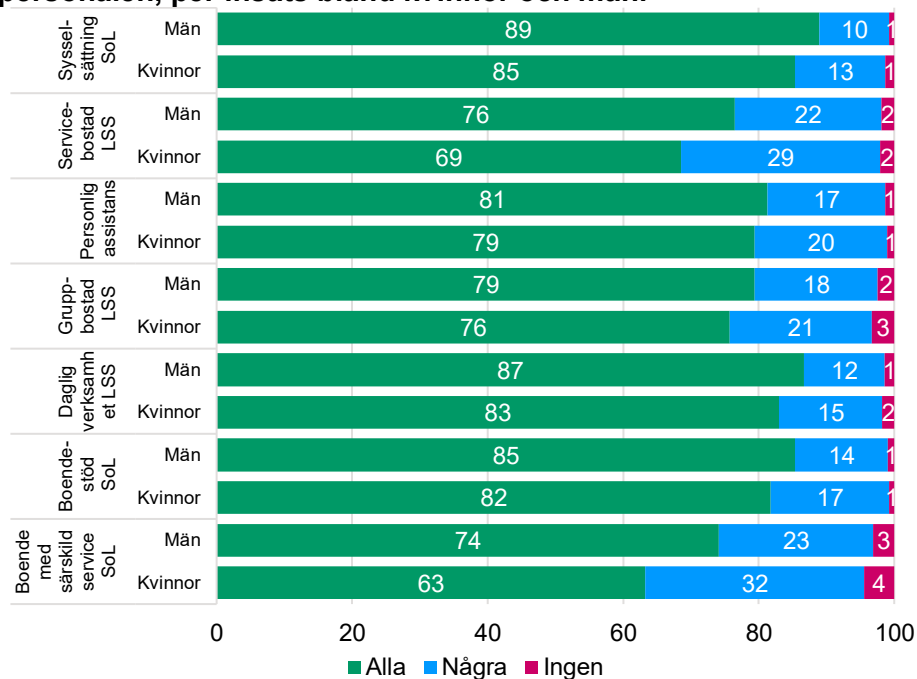
Den insats där flest personer känner sig trygga är sysselsättning enligt SoL. Här är det 1 procent av både kvinnor och män med funktionsnedsättning uppger att de ofta känner sig rädda för något eller att de inte känner sig trygga med någon av personalen. För daglig verksamhet enligt LSS uppger istället 5 procent av kvinnorna med funktionsnedsättning och 4 procent av männen att de känner sig rädda för något. 1 procent av männen och 2 procent av kvinnorna med denna insats känner sig inte trygga med någon i personalen, se diagram 30 och 31.

Diagram 30. Andel (procent) brukare som anger att de är rädda för något, per insats bland kvinnor och män.

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner (2021), Nationella brukarundersökningen för funktionshinderområdet.

Diagram 31. Andel (procent) brukare som känner sig trygga med personalen, per insats bland kvinnor och män.

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner (2021), Nationella brukarundersökningen för funktionshinderområdet.

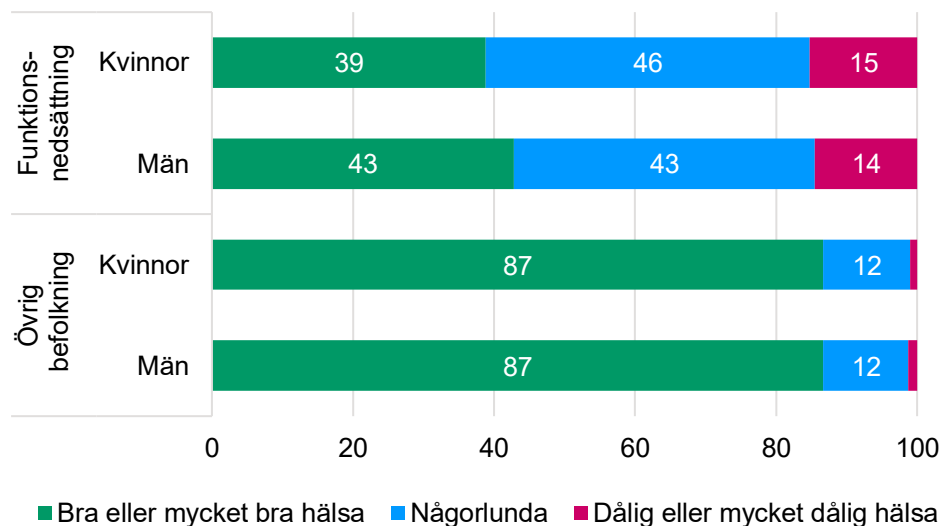
Sexuella rättigheter

Sexuell hälsa

Mindre än hälften av personer med funktionsnedsättning, både kvinnor (39 procent) och män (43 procent), skattar sin hälsa som bra eller mycket bra jämfört med kvinnor och män utan funktionsnedsättning (87 procent för respektive kön). Det är också betydligt fler kvinnor (15 procent) och män (14 procent) med funktionsnedsättning som skattar sin upplevda hälsa som dålig i jämförelse med personer utan funktionsnedsättning (1 procent för respektive kön), se diagram 32.

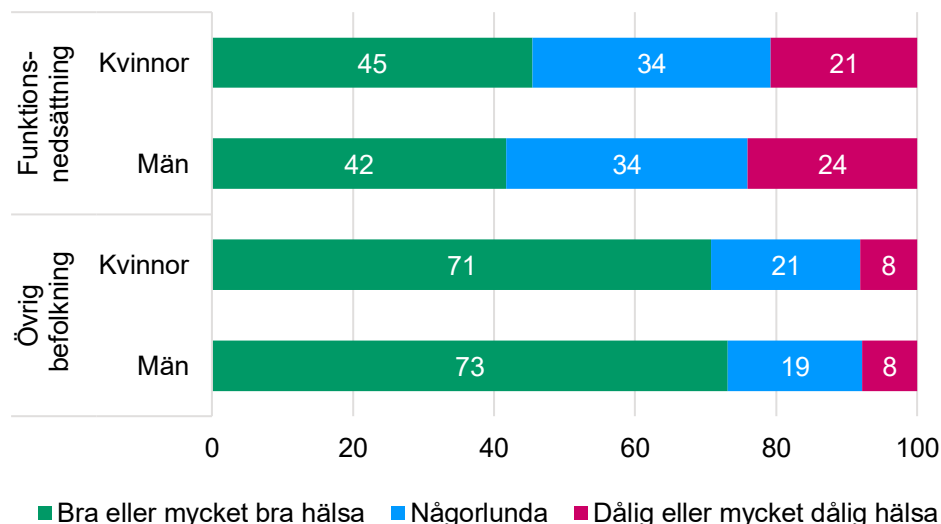
Det samma gäller för den egenskattade sexuella hälsan. Det är en större andel kvinnor (71 procent) och män (73 procent) utan funktionsnedsättning som skattar sin sexuella hälsa som bra eller mycket bra i jämförelse med kvinnor (45 procent) och män (42 procent) med funktionsnedsättning. Det är också väsentligt fler kvinnor (21 procent) och män (24 procent) med funktionsnedsättning som skattar sin sexuella hälsa som dålig eller mycket dålig i jämförelse med kvinnor och män utan funktionsnedsättning (8 procent för respektive kön). Män med funktionsnedsättning uppskattar sin hälsa som sämst, både i jämförelse med kvinnor med funktionsnedsättning och med män utan funktionsnedsättning, se diagram 33.

Diagram 32. Andel (procent) respondenter efter upplevd hälsa bland personer med funktionsnedsättning och övrig befolkning.

Källa: Folkhälsomyndigheten (2019), Befolkningsundersökningen SRHR2017.

Diagram 33. Andel (procent) respondenter efter upplevd sexuell hälsa bland personer med funktionsnedsättning och övrig befolkning.

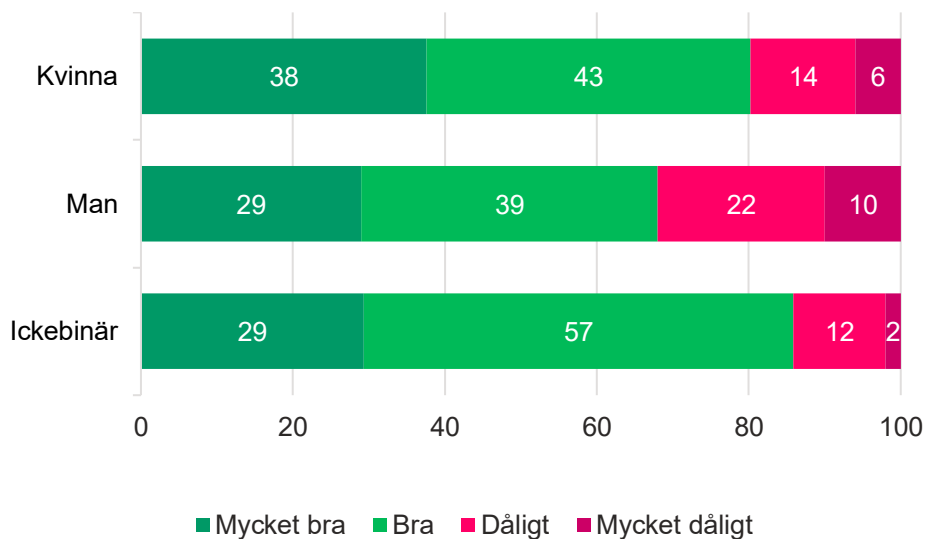

Källa: Folkhälsomyndigheten (2019), Befolkningsundersökningen SRHR2017.

Sexuella rättigheter

I rapporten från RFSU och Funktionsrätt Sverige (2021) Vill du ligga med mig då? är det fler män än kvinnor med funktionsnedsättning som uppger att de hade dålig eller mycket dålig kännedom om sina sexuella och reproduktiva rättigheter, innan de deltog i enkäten i studien, se diagram 34.

Diagram 34. Andel (procent) respondenter efter hur väl de upplevde att de kände till sina sexuella och reproduktiva rättigheter innan de fick enkäten.

Källa: RFSU och Funktionsrätt Sverige (2021), Vill du ligga med mig då?

Statistikkällor

Statistikkällorna presenteras i den ordning de förekommer i bilagan.

Statistiska centralbyrån, SCB (2021) Undersökningar av levnadsförhållanden, ULF

Statistiken i ULF beskriver levnadsförhållanden för olika grupper i befolkningen 16 år och äldre i olika avseenden: boende, ekonomi, hälsa, fritid, medborgerliga aktiviteter, sociala relationer, sysselsättning och arbetsmiljö, trygghet och säkerhet. Personer med funktionsnedsättning i undersökningen är i enlighet med SCB:s definition 2, som identifieras genom att de har svarat ”stora svårigheter” eller ”kan inte alls” på minst en av frågorna i Washington Group:s så kallade short set¹⁰, och/eller som har svarat ja på den nationella frågan

- Har du någon fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning?

Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK, och Uppsala universitet, Våld och hälsa (2014), befolkningsundersökning

Under våren 2012 genomförde Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK, den befolkningsbaserade enkätundersökningen Våld och hälsa bland 20 000 kvinnor och män 18–74 år i Sverige. Syftet med undersökningen var att kartlägga respondenternas upplevelser av våld och andra negativa livshändelser i barndomen och i vuxen ålder och individernas nuvarande hälsa, och att kunna studera eventuella kopplingar mellan utsatthet för våld och ohälsa. Sammanlagt drygt 10 300 individer, varav 5861 kvinnor och 4656 män, svarade på den omfattande enkäten.

¹⁰ Från 2021 års undersökning använder SCB en nationell tillämpning av det internationella måttet Washington Group Short Set samt två nationella frågor om den svarande har en funktionsnedsättning. Gruppen ”personer med funktionsnedsättning” utgörs då av de som uppger att de själva möter stora svårigheter.

Följande frågor om funktionsnedsättning ingick i enkäten:

- Har du något funktionshinder?
- Vilket/vilka funktionshinder har du?
 - Markera alla svarsalternativ som gäller för dig; Psykiskt funktionshinder, Synskada, Hörselskada, Rörelsehinder, Talsvårigheter, Läs- och skrivsvårigheter (dyslexi), Annat funktionshinder, fritextsvar.

Frågorna och svarsalternativen baserades på klinisk erfarenhet från arbete inom barn- och ungdomshabilitering och inte på ett beprövat instrument utvecklat för att studera förekomsten av funktionsvariationer. Det gör att svarsalternativet ”psykiskt funktionshinder” kan tolkas på flera sätt, bland annat att individen kan ha antingen en psykisk ohälsa som utgör ett funktionshinder eller en intellektuell funktionsnedsättning. Trots dessa begränsningar kan enkätsvaren bidra till insikter om utsatthet hos personer som vid studiens genomförande uppfattade att de hade en funktionsnedsättning. Analyser baserade på respondenternas svar i Våld och hälsa-studien har genomförts under hösten 2022 på uppdrag från Myndigheten för delaktighet, och resultaten visas i bifogade tabeller. Separata analyser gjordes utifrån våld av olika allvarlighetsgrader i barndomen. Sammanlagt tre procent av kvinnorna (149 personer) respektive männen (152 personer) uppgav att de hade någon typ av funktionsnedsättning som uppkom i barndomen.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, ungdomsenkäten LUPP

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, tillhandahåller årligen ungdomsenkäten LUPP för kommuner och regioner som vill stärka sin kunskap om ungas livssituation lokalt. Enkäten kartlägger områden såsom hälsa, trygghet och delaktighet och når ut till unga mellan 13–25 år. I undersökningen 2021 ställdes fråga om funktionsnedsättning på följande sätt:

- Har du någon sjukdom eller någon nedsatt funktion, som inte är tillfällig, och som innebär att du har svårigheter att delta i olika

aktiviteter, t.ex. i skolan, med vänner eller på din fritid?; med svarsalternativ:

- Ja
- Nej

MUCF har på MFD:s begäran ställt samman filer med anonymiserade svar från samtliga kommuner som besvarat Lupp under 2021.

RFSU och Funktionsrätt Sverige, Vill du ligga med mig då? (2021)

RFSU och Funktionsrätt Sverige genomförde 2021 en kartläggning av sexuell hälsa hos 2 086 personer med olika typer av funktionsnedsättning, kronisk sjukdom och språkstörning/afasi, kallad ”Vill du ligga med mig då?”. Två enkäter, av vilken en på lättläst svenska med bildstöd, spreds i RFSU:s och Funktionsrätt Sveriges nätverk. Syftet var att bland annat att komplettera Folkhälsomyndighetens tidigare befolkningsundersökning SRHR 2017 som fokuserar på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

TRIS (2020) Gömd och glömd: Hedersrelaterat våld och förtryck mot vuxna med intellektuell funktionsnedsättning

Gömd och glömd är en rapport om personer med intellektuell funktionsnedsättning som lever i en hederskontext. Rapporten tar tagits fram av Tjejers rätt i samhället, TRIS, och finansierades av Arvsfonden. I rapporten beskrivs målgruppens särskilt sårbara och utsatta situation genom kartläggningar och resultat från enkäter och intervjuer med både yrkesverksamma (LSS-handläggare och personal inom insatsen daglig verksamhet) och personer med intellektuell funktionsnedsättning som deltar i daglig verksamhet. Totalt samlades 97 enkätsvar in från LSS-handläggarna och 130 från personal inom daglig verksamhet. 45 enkätsvar samlades in från personer med intellektuell funktionsnedsättning som deltar i daglig verksamhet.

Friends (2022) Friendsrapporten

Friendsrapporten är organisationen Friends årliga kartläggning av trygghet i svenska skolor och har publicerats sedan 2012. Rapporten är baserad på Friends enkäter och förmedlar barns egna röster och handlar om förekomst av mobbning och kränkningar. 2022 års kartläggning

bygger på data från totalt 7 293 elevsvar under tidsperioden 1 augusti 2021 till 22 mars 2022. I enkäten frågar Friends om deltagarnas kön och könsidentitet, men inte funktionsnedsättning. Undersökningen följer bland annat upp elevers upplevelser av trakasserier. Funktionsnedsättning är en grund för trakasserier som deltagarna kan ange.

Funktionsnedsättningar kan också anges som orsak i fråga om förekomst av negativa uttryck, kommentarer, jargonger eller rykten bland elever eller personal på skolan.

Statens medieråd (2021) Ungar och medier

Statens medieråd genomför vartannat år en undersökning kallad Ungar & medier. Undersökningen omfattar ett obundet slumpmässigt urval av barn och unga 0–18 år och datainsamlingen utförs av Statistiska centralbyrån. 2021 års Ungar och medier omfattar bara barn i åldern 9–18 år. Urvalet är ett obundet slumpmässigt urval, stratifierat på ålder, från befolkningsregistret. Undersökningen ställer totalt sex frågor om barnen under det senaste året har råkat ut för bland annat mobbning, hot, förfrågningar av sexuell art på nätet eller mobilen. Frågan om funktionsnedsättning är en bakgrundsfråga formulerad:

- Har du en eller flera funktionsnedsättningar? med svarsalternativen:
 - Ja, en eller flera psykiska (till exempel ADHD, autism)
 - Ja, en eller flera fysiska (till exempel rörelsehinder)
 - Nej
 - Vill inte svara

Statens medieråd (2019) Ungar och medier Intellektuell funktionsnedsättning

Det frågeformulär som används i enkätundersökningen Ungar & medier anpassades 2019 i flera steg för att göra enkäten tillgänglig för målgruppen unga med intellektuell funktionsnedsättning. Totalt besvarade 114 ungdomar av de 318 enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 36,2 %. Det är i linje med svarsfrekvensen på 38,7 % som 2016 års enkät Ungar & medier hade, distribuerad av SCB.

Brukarundersökning utförarverksamheter, funktionshinderområdet, Sveriges kommuner och regioner

Sveriges kommuner och regioners Brukarundersökning riktar sig till vuxna personer med funktionsnedsättning inom boende, boendestöd och daglig verksamhet/sysselsättning enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL) samt personlig assistans. Brukarundersökningen genomförs av såväl kommuner som privata utförare som en totalundersökning i varje anmäld enhet. Undersökningen ger ett kunskapsunderlag för förbättringsarbete genom att ta fram jämförbara mått på upplevd. Enkäten omfattar fem kvalitetsområden: självbestämmande, trygghet, bemötande, kommunikation och trivsel.

Enkäten omfattar sju verksamhetsområden i utförandet:

- Vuxna med boende enligt LSS, gruppbostad
- Vuxna med boende enligt LSS, servicebostad
- Vuxna med boende enligt SoL, socialpsykiatri
- Vuxna med boendestöd enligt SoL
- Vuxna med daglig verksamhet enligt LSS
- Vuxna med sysselsättning enligt LSS
- Vuxna med sysselsättning inom socialpsykiatri
- Vuxna med personlig assistans enligt LSS eller socialförsäkringsbalken

Svarsfrekvensen för 2021 års brukarundersökning låg på 53 procent, 34 415 svar totalt, fördelat på 177 kommuner. Frekvensen varierade mellan 39 procent för Boendestöd SoL och 60 procent för Daglig verksamhet LSS.

Folkhälsomyndigheten (2019), Befolkningsundersökningen SRHR2017

SRHR2017 är den första randomiserade befolkningsstudien om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i Sverige. Sommaren 2016 fick Folkhälsomyndigheten i uppdrag att genomföra en befolkningsbaserad nationell enkätstudie på området sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Studien fick namnet SRHR2017 och genomfördes hösten

2017 av Folkhälsomyndighetens enhet för sexuell hälsa och hivprevention, i samarbete med SCB och Enkätfabriken AB. Frågan om funktionsnedsättning är ställt på följande sätt:

- Finns det något som medför att din arbetsförmåga är nedsatt eller som hindrar dig i din vardag som till exempel fysisk eller psykisk sjukdom alternativt funktionsnedsättning; med svarsalternativ:
 - Nej
 - Ja, i någon mån
 - Ja, i hög grad